

15.660

Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi

Profesör M. Diane Burton
MIT Sloan School of Management

Çalışanlara İş Hayatlarıyla İlgili Ne Kadar Söz Hakkı Verilmelidir?

- ❖ İşle ilgili konularda çalışanlara danışılmalı mıdır?
- ❖ İşle ilgili konuları çalışanların belirlemelerine izin verilmeli midir?
- ❖ Yan faydalar ile ilgili konularda durum ne olmalıdır?
- ❖ Büyük ölçekli işten çıkarmalarda veya işin şiket dışına veya deniz aşırı ülkelere taşere edilmesi konularında çalışanlara veto hakkı verilmeli midir?
- ❖ Yönetim tarafından alınan önemli, stratejik kararlarda söz sahibi olmalı mıdırlar?

Sendika Nedir?

Ulusal Endüstriyel İlişkiler Komitesi (National Labor Relations Board (NLRB) tarafından işverenle çalışan adına görüşme – ücretler, çalışma saatleri ve işe alınma şartlarını iyileştirmek için – ve sonrasındaki anlaşmalarını yönetme hakkı tanınan yasal organizasyondur.

Neden Önemsemeliyiz?

Ülke	Sendika Üyeliği (toplam istihdam yüzdesi)	Kontrat Kapsamı (toplam istihdam yüzdesi)
Amerika	14	12
Japonya	24	24
İngiltere	33	37
Almanya	29	90
Fransa	9	90
Arjantin	39	73

- Kaynak: International Labour Office, World Labour Report (Geneva, Switzerland)

Önemsemek İçin Sebepler

- ❖ Üretim sektörlerindeki sendikalaşma oranları daha yüksektir
- ❖ Firmalar sendikalaşma “tehdidiyle” yüzleşirler
- ❖ Sendikalılık oranları zaman içinde değişkendir
- ❖ Amerika bir istisnadır
- ❖ Toplu pazarlık sözleşmeleri sendikalı olmayan üyelere doğru da genişler

Sendikalar Ne Yapar?

- Ücretleri ve yan faydaları arttırır
- İş gücü devir oranını azaltır
- Mevcut çalışan haklarını korur
- Formal iş kurallarını hayata geçirir
- Haksızlığa uğrama durumundaki usulleri oluşturur
- Üretkenliği ve verimliliği artırır
- Karlılığı azaltır

Sendikalar Ne Yapar?

- ❖ Genel olarak sendikalar, çalışanlar ve işverenler arasında paylaşdırmak için daha büyük bir pasta yaratırlar
- ❖ Ancak, genel olarak, sendikalı çalışanlar tarafından alınan pay, sendikalı olmayan çalışanlar tarafından alınan paydan çok daha büyüktür; böylece sendikalı şirketlerdeki işverenlere daha küçük bir pay kalır.

Bir yönetici neden sendika ister?

United Parcel Service (UPS) kurucusu Jim Casey, Teamsters'ı firmasını organize etmek için davet etti.

Neden?

Sendikalaşmanın Potansiyel Faydaları

- Daha fazla iletişim ve koordinasyon
- Taraflar arasında kişilerden bağımsız ilişkiler
- İtibar bağlantılı konularda her iki tarafta da güven artışı
- Eski ve kalıcı çalışanlarla daha fazla işbirliğine dayalı ilişkiler konusunda potansiyel oluşturma

“İşbirlikçi anlaşmalar özellikle kırılığandır.
Çoğu zaman, bu anlaşmalar
bozulduğunda sebep yeni ekonomik
durumlar değildir. Tek bir kişi bir fark
yaratabilir – yeni bir Fabrika Müdürü, yeni
bir Başkan”

Douglas Fraser
Eski Genel Müdür
United Auto Workers

Amerikan İşçi-İşveren İlişkileri

Yeni Yöntem (1930-1970)

İşyeri: kısıtlı iş tanımları ve şikayet mekanizmaları

Toplu İş Sözleşmesi

Görüşmeleri: “ekmek ve yağ” prensibi

Strateji: Tamamen yönetime bırakılmış – çalışanların ve sendikaların etki alanı dışında

Geçiş Dönem (1980'ler)

İşyeri: katılımcı, takımlar, kalite, esneklik

Toplu İş Sözleşmesi

Görüşmeleri : Esnek çalışma şartları, iş güvenliği, yeni ödeme sistemleri

Strateji: Bilgi paylaşımı, danışma, ortak yönetişim, çalışan sahipliliği

Örnekler

- Saturn
- NUMMI
- Southwest Airlines

Eastern Havayolları

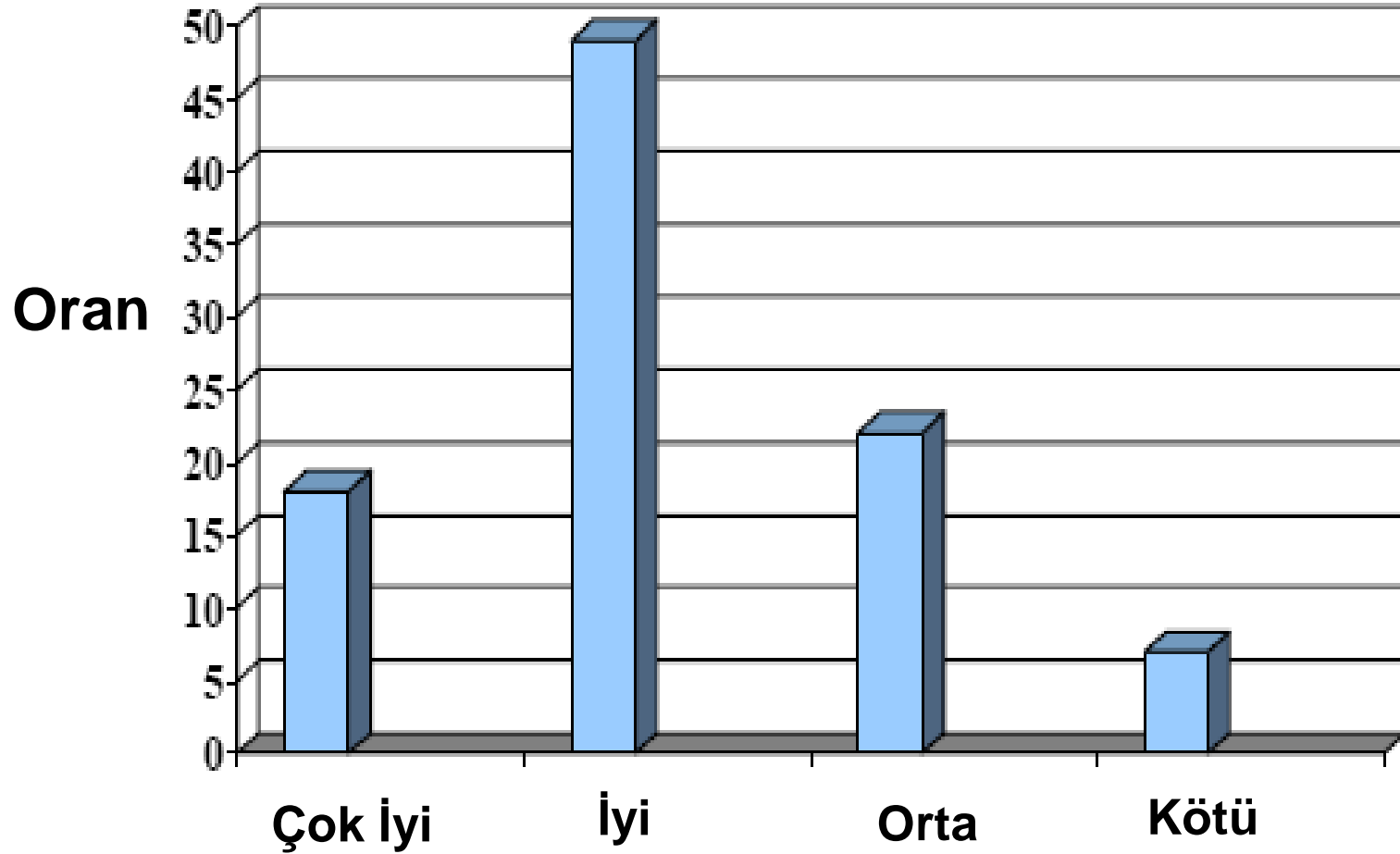

- 1938'de kurulmuş
- Uzun bir karşit işçi-işveren ilişkileri geçmişi
- Büyüme için finanse etmek için borç kullanma
- 1978 – Yeniden Yapılanma –“Savaş Yılları”
- 80'lerin başı – Çalışan ve yönetim işbirliği
- 1986'da 660 milyon dolara Texas Havayolları tarafından alındı
- Teknisyenler grevi, Mart 1989
- 1990'da tasviye edildi

Freeman and Rogers Çalışanlar Ne İstiyor

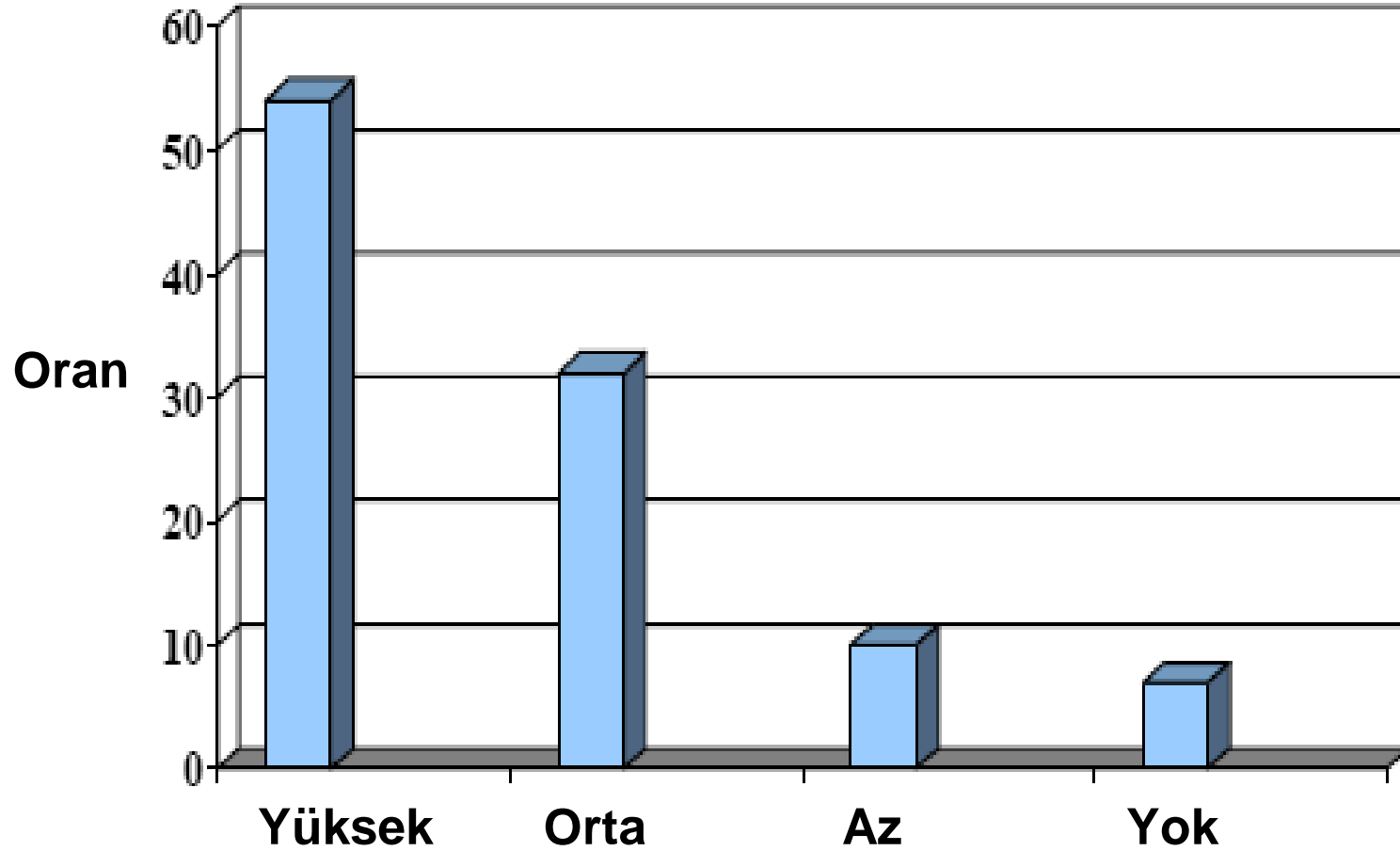
- ❖ Çalışanların ulusal ölçekte yapılan araştırma sonuçları:
  - ❖ 1994'te yapılmış
  - ❖ N=2308
  - ❖ 18+, özel sektör, 25'den fazla çalışanı olan firmalar, üst yönetim hariç herkes
  - ❖ Özel sektör çalışanlarının %75'inden fazlasını temsil ediyor

İŞÇİ / İŞVEREN İLİŞKİLERİ

Kaynak: Freeman and Rogers

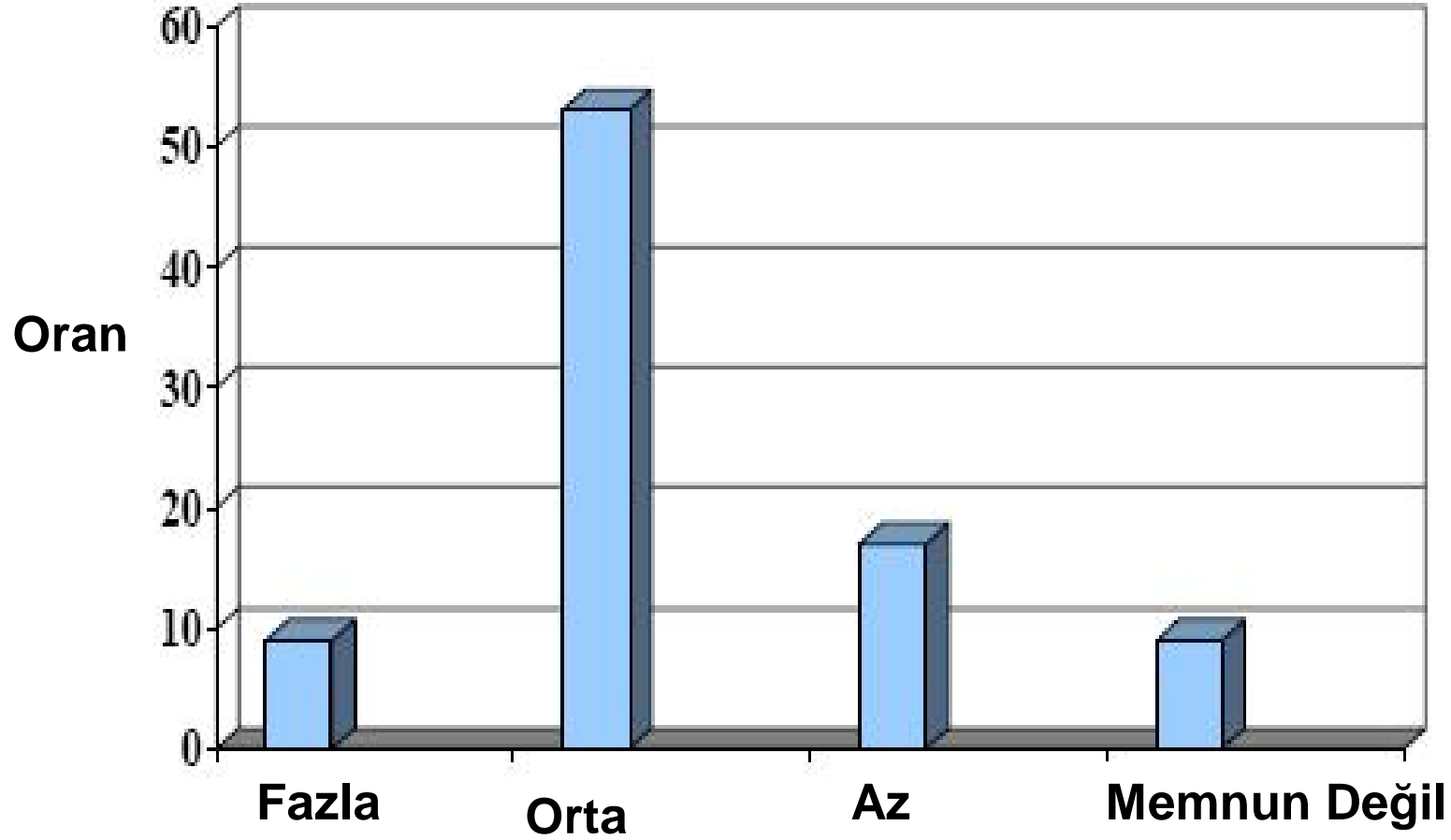
ÇALIŞANLARIN FİRMAYA OLAN BAĞLILIKLARI

Kaynak: Freeman and Rogers

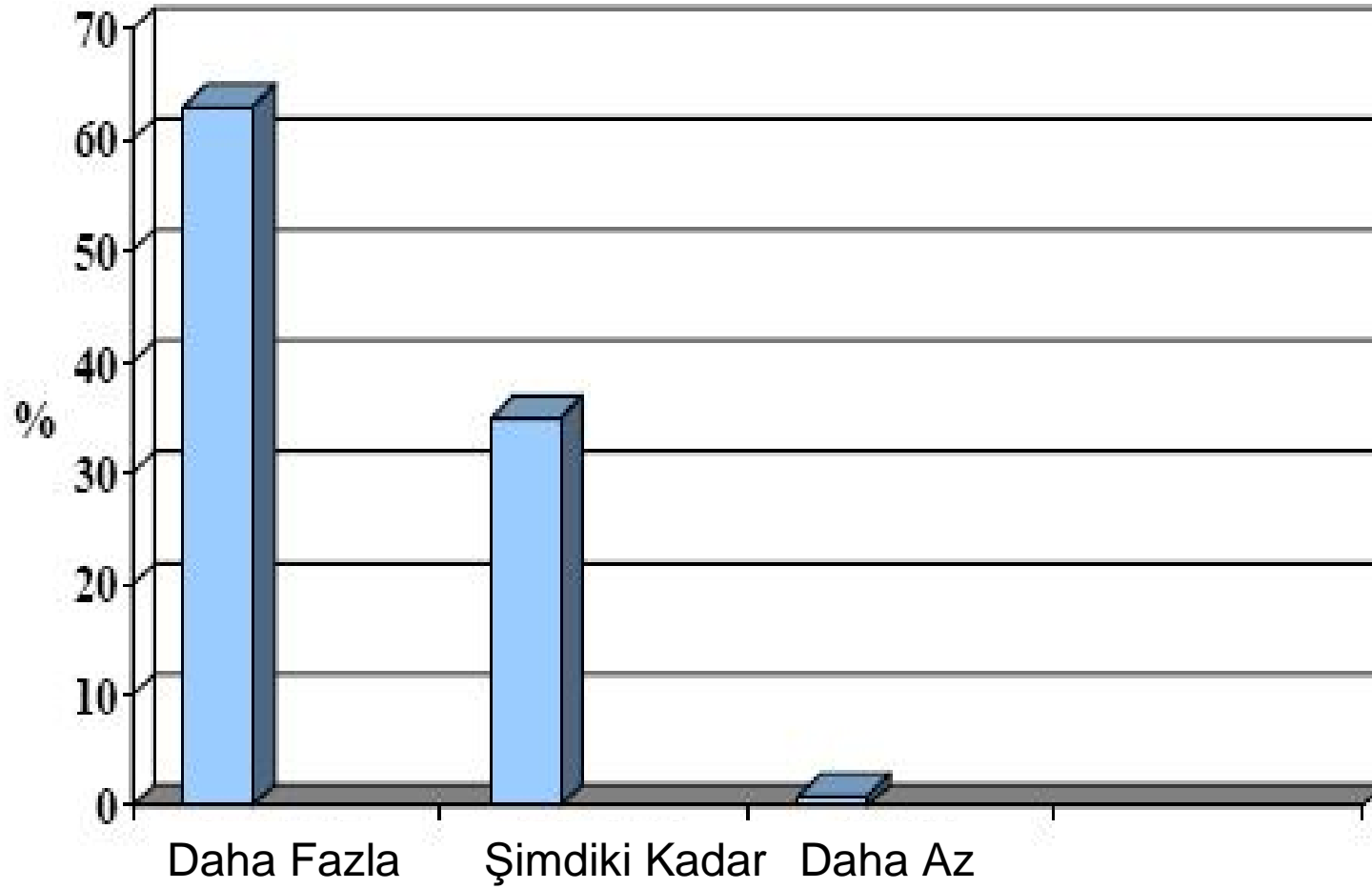

ETKİLERİN SONUÇLARINDAN MEMNUN OLMA

Kaynak: Freeman and Rogers

DAHA FAZLA ETKİ İSTEĞİ

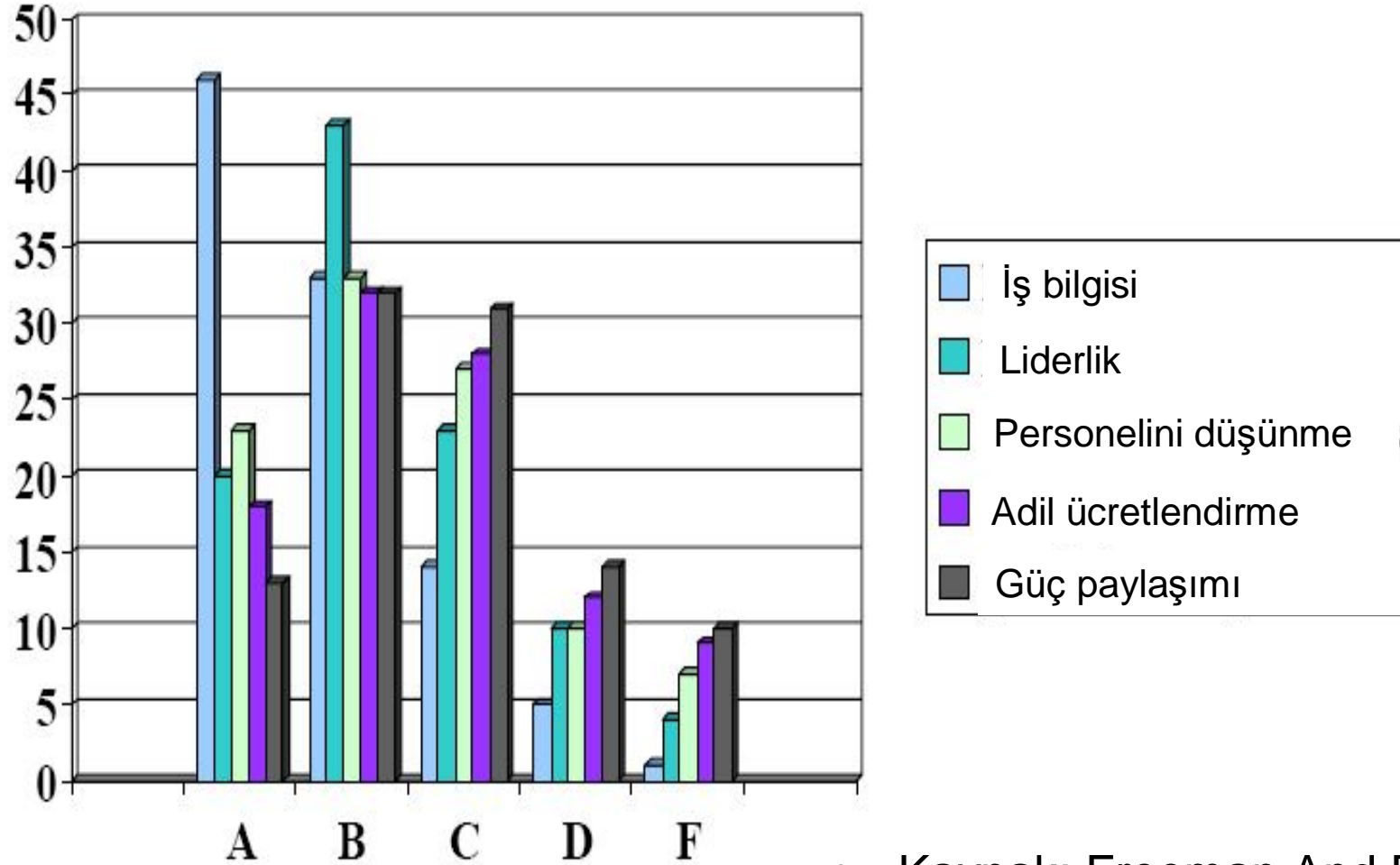
Kaynak: Freeman and Rogers

TERCİH EDİLEN İŞVEREN

Tümü	Sendikalar (%)	Üyeler (%)
Güç Yok, Yönetim İşbirliği İçinde	63	65
Daha Fazla Güç, Yönetim Direnç Gösterir	22	23
Hiçbiri	7	5
Fikri Yok	8	7

- Kaynak: Freeman And Rogers

YÖNETİCİLERİN KARNESİ

• Kaynak: Freeman And Rogers

SENDİKA İÇİN VERİLEN OY ORANI

SENDİKALI OLMAYAN

SENDİKA ÜYELERİ

Evet: % 32

Evet: % 90

Hayır: % 55

Hayır: % 8

Boş: %13

Boş: % 2

SENDİKA İÇİN VERİLEN TOPLAM OY: % 44

- Kaynak: Freeman ve Rogers

SENDİKALI OLMAYAN FİRMALARDAKİ YÖNETİCİLERİN TUTUMLARI

SENDİKALARA KARŞI ÇIKANLAR % 53

İLGİLENMEYENLER/TARAFSIZ % 27

SENDİKALAŞMAYI DESTEKLEYENLER % 15

Kaynak: Freeman ve Rogers

SENDİKALI FİRMALARDAKİ YÖNETİCİ TUTUMLARI

- ❖ SENDİKALAR ÇALIŞANLARIN HAYATINI İYİLEŞTİRİR % 64
- ❖ SENDİKALAR PERFORMANSI ÇOK KÖTÜ ETKİLER % 8
- ❖ SENDİKALAR PERFORMANSI KÖTÜ ETKİLER %25
- ❖ SENDİKALAR PERFORMANSI BİRAZ İYİLEŞTİRİR % 8
- ❖ SENDİKALAR PERFORMANSI ÇOK İYİLEŞTİRİR % 19
- ❖ ETKİSİ YOKTUR % 40

Kaynak: Freeman ve Rogers